

۱۵۶۹۸۲۹

ویرایش نو

بسم الله الرحمن الرحيم

روشی تحقیق در مدیریت

تألیف

غلامرضا خاکی

آیا می‌دانید که:

با تبدیل شدن غیرمجاز هر کتاب به فایل pdf یا powerpoint و انتشار آن در اینترنت، قلم چند نویسنده برای تولید علم گند می‌گردد؟ چراغ چندین ناشر و کتابفروش بی‌فروغ می‌شود؟ چند ده کارگر چاپخانه از ادامه کار باز می‌مانند؟...

اگر از حق معنوی (Copyright) که یک حق انسانی است بگذریم، آیا تبدیل و انتشار ناجوانمردانه کتاب‌ها بصورت نسخه‌های الکترونیکی، مصداق «سرقت» و «مال دزدی خریدن»، در روزگار ما نیست؟...

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : روش تحقیق در مدیریت (با رویکرد پیمایشی) / تألیف غلامرضا خاکی.
مشخصات نشر : تهران: فوژان، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری : ۳۳۶ ص: مصور.
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۱۱۶۷-۹-۲
وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر : روش تحقیق در مدیریت.
موضوع : مدیریت -- تحقیق
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۱ خ/۴/HD ۳۰
رده‌بندی دیویی : ۶۵۸/۰۰۷۲
شماره کتابشناسی ملی : ۲۹۱۱۹۰۲

نشر فوژان

روش تحقیق در مدیریت

غلامرضا خاکی

شماره ۱۰۰ جلد

نوبت چاپ: پنجم ناش (۱۳۹۶)

اجرای جلد: محمد سرداش‌تانی

حروفچینی و صفحه‌آرایی: نظم‌نویسی

چاپ / صحافی: سیمرغ زرین / کامیا

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن بطور کلی ر مجزای چاپ، فتوکپی، فایل صوتی، تست‌سازی و انتشار الکترونیکی... بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع بود. قابل پیگرد قانونی است.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۱۱۶۷-۹-۲

قیمت: ۱۸۵۰۰۰ ریال

مرکز پخش: توحید دانش

تهران، م انقلاب، خ لبافی‌نژاد، بین اردبیهست و کارگر، کوچه درخشان، پ ۲ واحد ۲.

تلفن: ۰۹۱۲۶۸۶۰۹۲۳-۶۶۴۰۸۵۰۱-۶۶۴۹۰۲۰۹

WWW.FOZHANPUB.IR

Email: fozhan.pub@yahoo.com

بخش (I)

علم، پژوهش و اجزای آنها

فصل (۱)

علم و ویژگی های آن

فصل (۲)

مدیریت، علم، هنر، فن یا...؟

فصل (۳)

تحقیق: فرآیند (=روش) شناخت علمی

فصل (۴)

نظریه، فرآیند نظریه پردازی
و نظریه آسایری

فصل (۵)

مفهوم ها، تعریف ها، متغیرها، شاخص ها
و انواع آنها

بخش (II)

انواع تحقیق و روش های آن

فصل (۶)

انواع تحقیق از نظر نوع هدف

فصل (۷)

انواع تحقیق از نظر نوع ماهیت

فصل (۸)

انواع تحقیق از نظر نوع داده ها

فصل (۹)

انواع تحقیق از نظر مکان و زمان اجرا

فصل (۱۰)

انواع تحقیق از نظر روش (فرآیند)

فصل (۱۱)

کدامین نوع و روش تحقیق؟

بخش (III)

فرآیند اجرایی تحقیق پیمایشی

فصل (۱۲)

تعریف پرسش و مسأله
(آغاز یک پژوهش)

فصل (۱۳)

تهیه پیشینه (سوابق) علمی و
فلسفی، موضوع و مسأله

فصل (۱۴)

تهیه و تدوین مبانی (چارچوب)
نظری (علمی)

فصل (۱۵)

فرضیه‌های تحقیق

فصل (۱۶)

جامعه آماری (= سازمان، گروه کاری...)
و نمونه‌گیری از آن

فصل (۱۷)

طراحی و بکارگیری ابزارهای گردآوری
داده‌ها از جامعه و نمونه مورد پژوهش

فصل (۱۸)

دست‌یابی، پند و تجزیه و تحلیل داده‌ها
و اطلاعات

فصل (۱۹)

تحلیل‌ها (بحث‌ها)، نتیجه‌گیری‌ها
و پیشنهادهای برآمده از پژوهش

● منابع

● پیوست‌ها

پیشنکار

تصمیم‌گیران در سازوکارهای (= مکانیزم‌های) تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری، سرنوشت جامعه‌ها، سازمان‌ها و انسان‌ها را رقم می‌زنند، اگر در این فرآیندهای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری، از اطلاعات درست و به موقع استفاده کنند و مجانب‌ها را بتوانند، سالم و با آرمانهای بلند نیز در کار باشند وضعیت انسان‌ها رو به بهبودی خواهد نهاد.

امروزه در مناسبات جهانی و ملی، اطلاعات مهمترین ثروت قلمداد می‌شود. چاه‌های نفت، منابع معدنی، و دیگر نعمت‌های خداداد به ندرت به صورت سرمایه خواهند بود که بتوان با بهره‌گیری از فرآیندهای پژوهش علمی، بهره‌گیری از آنها را افزایش داد، در غیر این حالت، باید آنها را رایگان به کشورهای صاحب تکنولوژی فروخت و محصول ساخته شده از این مواد را به قیمت گزاف از آنها خرید و دل خوش شد...

مدیریت، علمی است که برآیند و برآمده از روش‌های علمی چون علوم سیاسی، اقتصاد، جامعه‌شناسی و روانشناسی،... است. نظریه‌ها و فنون در این علم بر محور هدایت سازمان‌ها به سوی اهدافشان، شکل گرفته است.

مدیریت بعنوان علم ایجاد تحول در سطوح کلان و خرد جوامع سازمان‌ها، علمی است که باید آن را «ام‌المعارف توسعه» (= مادر دانش‌های لازم برای توسعه) خواند، زیرا بر صورت ارزشی و ناتوانی این رشته و ناکارآمدی دانش‌آموختگان آن در عمل، تمامی دانش‌آموختگان دیگر رشته‌ها سرسوء مدیریت شده و چندان کارآمد نخواهند بود و نهایت کار آنان این خواهد شد که در دام یأس گرفتار آیند یا به کشورهای پیشرفته مهاجرت کنند تا به چرخ‌دنده‌ای از ماشین سرمایه‌داری مدرن مبدل شوند.

ضرورت دارد زمینه‌های توسعه پژوهش و مطالعات مدیریتی در جامعه فراهم آید تا ابزارهای مفهومی و اطلاعاتی لازم برای یک مدیریت کارآمد و علمی که بر عناصر فرهنگ بومی ما متکی باشد شکل گیرد.

وضعیت کتابهای روش تحقیق

به همت مؤلفان و مترجمان گرامی، کتاب‌های متعدد و متنوعی در زمینه روش تحقیق در علوم انسانی و اجتماعی منتشر شده است. هر یک از این کتابها دارای جنبه‌هایی در خور توجه و مطالعه هستند. تنوع و

فراوانی کتاب‌های موجود گاه نوآموزان را گرفتار تفاوت‌ها و تناقض‌ها می‌کند و در نهایت آشفتگی ذهنی را به ارمغان می‌آورد. این سرگشتگی برای دانش‌پژوهان حوزه سازمان و مدیریت، نمود خاص‌تری دارد، بویژه برای مدیرانی که نیازمند به کتاب‌هایی برای پژوهش‌های سازمانی هستند که دچار پیچیدگی‌های دانشگاهی نباشد. غالب کتاب‌های روش تحقیقی که در دوره‌های مدیریت تدریس می‌شوند بر روش‌های جامعه‌شناسی و روانشناسی توجه دارند و فاقد توجه به نظریه‌های مدیریتی هستند. در بیشتر کتابها مثال‌ها، تمرین‌ها و نمونه‌هایی عملی از تحقیق‌های مدیریتی یافت نمی‌شود، همین امر موجب شده تا دانشجویان مدیریت نتوانند به روش‌های ویژه مدیریتی را در عمل انجام دهند. از سویی دیگر این ویژگی‌ها در بین عموم دانشجویان مدیریت این بی‌باوری را دامن می‌زند که مدیریت به عنوان یک علم، دارای چارچوب مستقلی نیست و تحقیق، در آن نمی‌تواند بدون بهره‌گیری از روش‌های جامعه‌شناسی و یا روانشناسی باشند، همین باور زمینه‌ساز بحران کنونی است که می‌توان آن را **سلطه نظرسنجی در پژوهش‌های سازمانی** نامید.^۱

این پیرایشانی و بی‌باوری رفتاری سرش می‌یابد که برخی از کلاس‌های روش تحقیق به کلاس مقاله‌خوانی و انشاءنویسی تبدیل شده و عده‌ای دیگر^۲ مار می‌کنند که تحقیق مجموعه‌ای از فن‌ها و روش‌هاست و هیچ ارتباطی با ماهیت علم مورد نظر ندارد. در تحقیق را جدول‌سازی آماری یا مدل‌سازی ریاضی می‌دانند.

این وضعیت، پیامدهای گوناگونی دارد مانند آن که گروه سگران تنها به گردآوری داده‌ها و تنظیم جداول آماری... می‌پردازند و در نهایت نمی‌توانند ربط منطقی و نتیجه‌گیری مناسبی را در تحقیق فراهم آورند. (بررسی آسیب‌شناسانه پایان‌نامه‌های مدیریتی می‌تواند گواهی برای این باشد).

از اینرو لازم است که این گونه برداشت‌ها از تحقیق بتدریج اصلاح شود. بر روش به عنوان یک فرآیند نظام‌مند (نه فقط مجموعه‌ای از تکنیک‌ها) تأکید گردد^۳ و دانسته شود که فرآیند تحقیق، فن کار با ابزارهایی نیست که انجام آن در هر شرایط از روشی واحد پیروی می‌کند. تحقیق به این اعتبار که گاه با هدف

۱- در مدیریت به پژوهش‌هایی با رویکردهای غیرکمی مانند روش‌های کیفی و ترکیبی نیاز هست. می‌توان برای نمونه به اثری از نگارنده به شرح زیر مراجعه کرد:

* همبانی، شیوه رهبری ایرانی، انتشارات معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۸۷.

۲- پیشنهاد می‌شود برای افزایش توانمندی‌های نظری و عملی دانشجویان مدیریت در تعداد واحد، و نظری بودن درس روش تحقیق تجدیدنظر شود، زیرا در وضعیت فعلی تا دانشجو با اصول تحقیق آشنا می‌شود ترم پایان می‌یابد و از طرفی دیگر اگر استادان، دانشجویان را در ابتدای ترم مأمور به انجام تحقیق نمایند چون از تحقیق چیزی نمی‌دانند و کار آنها به مقاله‌نویسی ختم می‌شود.

نظریه آزمایی و نظریه پردازی انجام می‌گیرد دارای جنبه‌ها و ابعاد گوناگون است. این نکته در علم مدیریت که آخرین نظریه (مکتب) آن، اقتضایی (Contingency) است اهمیت ویژه‌ای می‌یابد، زیرا دیگر این باور کهن پذیرفته نیست که علم مدیریت مجموعه‌ای از «قوانین جهانشمول» دارد که همیشه و همه‌جا فارغ از اقتضاهای اجتماعی، فرهنگی و سازمانی کاربرد داشته و قابل تجویز می‌باشد.

سیاس‌ها

باید فراموش نکرد که اگر همت و کوشش‌های مدیر نشر فوژان آقای ابوذر مرادی و همکارش آقای امیر مرادی و همچنین تلاش‌های صورانه و دلسوزانه سرکار خانم فتحی در صفحه‌آرایی و حروفچینی نبود این کتاب به آسانی روانه بازار می‌شد سعی‌شان مشکور باد.

سخن آخر

در این ویرایش تلاش شد تا بسیاری از «نقاط ابهام‌ها برطرف شود هر چند این کتاب نیز مانند هر کار دیگر بشری، خالی از نقص، کمبود و نارسایی... نیست که سرایت آنها با نگارنده است، این کتاب می‌توانست بسیار فنی‌تر از آنچه هست نوشته شود اما رعایت سرفصل‌های محبوب شورای انقلاب فرهنگی، مایه نگارش این کتاب به این شیوه بوده است. لذا از همکاران و خوانندگان عزیز تا صامندم دیدگاه‌های خود را به آدرس www.khaki.ir ارسال کنند، باشد اگر تقدیر با تدبیر موافق شود روزی این لغزش‌ها اصلاح شوند.

روز بیگه شد، حکایت کن تمام

این سخن پایان ندارد ای غلام

زمستان ۱۳۹۴